

Campanya 2008 a Oxirinc: troballes d'edificis i tombes des del període ptolemaic fins al període bizantí

Ressenya de la campanya 2008 de la Missió Arqueològica d'Oxirinc
Noves troballes d'edificis i de tombes
del període ptolemaic fins al període bizantí

Què és la Missió Arqueològica d'Oxirinc?

La Missió Arqueològica d'Oxirinc excava aquest jaciment de l'Egipte Mitjà des del 1992 per iniciativa del catedràtic Josep Padró (UB) en col·laboració, com a subdirectores, amb la professora Eva Subías (URV) i l'arqueòloga Maite Mascort (Direcció General del Patrimoni Cultural). El 2004 es va signar el primer contracte programa per potenciar la Missió entre la UB, la URV i l'ICAC, actuals impulsors de la Missió juntament amb el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya.

L'antiga ciutat d'Oxirinc està situada a la vora del poble d'El Bahnasa, a uns 200 km al sud del Caire (Egipte) i l'objectiu de la Missió és donar continuïtat als estudis historicoarqueològics d'expedicions anteriors i alhora promoure la recerca en aquest jaciment, conservar-ne les estructures descobertes i potenciar-ne la museïtzació.

Balanç de la campanya del 2008: «El jaciment ha guanyat espectacularitat»

“El jaciment ha guanyat en espectacularitat, en el sentit que estan sortint grans monuments, que ara han quedat a la vista i són visitables i tot”, afirma el Dr. Padró, director de les excavacions, quan se li demana un primer balanç de la campanya del 2008, que és la setzena que fa la Missió a Oxirinc.

Els treballs arqueològics, duts a terme entre l'octubre i el desembre, s'han centrat en tres

sectors: la necròpolis alta i, ja fora de la ciutat, la fortalesa bizantina i l'Osireion.

Pel que fa a la **necròpolis alta**, han prosseguit les excavacions al sud de la casa funerària, on s'ha descobert un nou conjunt funerari del període bizantí amb més criptes, més inscripcions i més pintures. Més al sud, en un nou sector de la Necròpolis Alta, s'han iniciat les excavacions de tres tombes noves d'època ptolomaica: la 18, la 19 i la 20. La 18 conserva pintures murals de tema mitològic i entre els elements pictòrics decoratius s'hi ha descobert un oxirinc sencer, el peix que dóna nom al jaciment (fins ara només se n'havia trobat un, però fet malbé, a la tomba 3). La tomba 19 és "un autèntic miracle", com diu el Dr. Padró, ja que està absolutament sencera i la cambra conté entre 60 i 80 mòmies en perfecte estat de conservació. La tomba 20, finalment, ha quedat a mig excavar.

Finalment, entre aquest sector i el sector més antic de la necròpolis, s'han començat a excavar les restes d'una església de pedra amb paviment també de pedra, amb criptes i inscripcions cristianes escrites en grec. Encara no se sap el perímetre ni l'orientació d'aquest recinte de culte, però el Dr. Padró ja avança que es tracta d'una troballa important perquè és el primer cop que es localitza a Oxirinc una estructura d'època cristiana de pedra, i no de tovot, amb restes de dues columnes incloses.

Detall i vista general del refectori de la fortalesa d'Oxirinc.

Respecte a la **fortalesa**, s'hi ha continuat l'excavació de l'annex eclesiàstic, amb un nou

conjunt d'estances presidit per una sala de planta rectangular que faria les funcions de refectori o sala capitular i que presenta com a motiu decoratiu, a cada banda, una parella de corders adorant la creu.

També s'ha iniciat l'excavació de l'espai principal de la fortalesa amb la delimitació d'un gran àmbit de funció incerta però que de moment presenta en superfície abundants fragments de decoració arquitectònica. "El més interessant és que alguns carreus són reaprofitats d'època faraònica, de l'època dels primers Ptomoleus", afirma el Dr. Padró. "Això ens fa pensar —continua— que en època bizantina s'hauria anat a buscar pedra a l'Osireion per fer aquesta sala principal de la fortalesa."

Vista general de la fortalesa d'Oxirinc.

Pel que fa a l'**Osireion**, s'ha fet una gran campanya de consolidació de la volta natural, cosa que ha permès acabar d'excavar-ne l'interior i deixar l'edifici en condicions de ser visitat. Però aquestes no han estat les úniques intervencions a l'Osireion: també s'ha excavat la nau paral·lela a la sala s'Osiris i la galeria dels nínxols, s'ha continuat amb la reconstrucció del tèmenos i s'han fet treballs a la superfície de l'Osireion, a la zona d'ofrenes, que han confirmat que pertanyen a època d'Adrià. "Aquest Osireion, que és de pedra i està excavat a la roca, és un monument únic a Egipte pel seu estat de conservació i pel que s'hi ha trobat: textos, inscripcions...", acaba dient el Dr. Padró.

A dalt, a l'esquerra, el nínxol de la galeria 2, excavat el 2008 i el que s'ha trobar més complet.

A sota, la sala 2, situada a l'entrada de l'escala principal i paral·lela a la sala de l'Osiris.

A la dreta, la sala d'Osiris, que ja s'havia excavat però durant aquesta campanya s'han acabat els treballs de consolidació.

